

Pénzügyi számvitel

V. Előadás

Követelések, pénzeszközök

A követelés fogalma

- jogszerű
- teljesített
- elfogadott, elismert
- pénzben kifejezett, kifejezhető

FIZETÉSI IGÉNY

Tágan értelmezve

A számviteli szempontból szűken értelmezett követelések (mérlegtételek)

- Adott előlegek
- Tartósan adott kölcsönök
- Tartós bankbetétek
- Bevétel aktív elhatárolása
- Jegyzett de még be nem fizetett tőke

Követelések helye a mérlegben

B/II. Követelések

1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
3. Követelések jelentős tul. rész. viszonyban lévő vállalkozással szemben
4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
5. Váltókövetelések
6. Egyéb követelések
7. Követelések értékelési különbözete
8. Származékos ügyletek poz. ért. kül.

Követelések nyilvántartásba vétele – bekerülési értéke

- Szerződés szerinti értéken (Ft, deviza)
 - vállalkozási
 - szállítási
 - hitel-, kölcsön
 - váltó
 - megbízási stb.
- Jogszabályok, határozatok által előírt értéken
 - bíróság
 - adóhatóság
 - egyéb hatóság

Követelések értékelése

- + Bekerülési (könyv szerinti) érték
- Évközi csökkenés
(kiegyenlítés, engedmény, visszáru, számlahelyesbítés)
- Behajthatatlan követelés
(kritériumok!)
- Értékvesztés
(ha várhatóan nem térül meg - tartós, jelentős)
- + Értékvesztések visszaírása
(újabb minősítés szerint várhatóan megtérül [a korábbi körülmények megváltoztak])
- ± Év végi devizás értékelés
(ha a nem realizált árfolyamkülönbségek az összevont eredményhatása jelentős)

= Mérlegérték

Vevőkövetelések

- Fogalma:

- áruszállításból, szolgáltatásból ered
- teljesített
- elismert a vevő által
- ÁFA-t tartalmazhat
- pénzben kifejezett

- Minősítése:

- teljes értékű
- határidőn túli
- kétes
- behajthatatlan

A vevőkövetelések főkönyvi elszámolása I.

- Kiszámlázás

T 31 - K 91-94

értékesítés árbevétele

T 31 - K 467

ÁFA

- Fizetés

T 384, 34 - K 31

számlázott érték

- Fizetés ha nincs teljesítés

T 384 - K 453

vevőktől kapott előleg

T 384 - K 467

ÁFA

- Előleg rendezése teljesítéskor

T 31 - K 91-94

értékesítés árbevétele

T 453 - K 31

vevőktől kapott előleg

A vevőkövetelések főkönyvi elszámolása II.

- Behajthatatlan követelés

T 86 - K 31

számlázott érték

- ha mégis befolyik

T 38 - K 96

átutalt összeg

- Értékvesztés

T 86 - K 31

- Visszaírás

T 31 - K 96

- Utólag adott engedmény (skontó)

T 87 - K 31

- Utólag adott engedmény (nem számlához kapcsolódó)

T 86 - K 38

A vevőkövetelések főkönyvi elszámolása III.

- Engedmény konkrét teljesítéshez kötve, helyesbítő számla alapján

T 91 - K 31

T 467 - K 31

- Devizás vevő árfolyamnyeresége

T 31 - K 97

- Devizás vevő árfolyamvesztesége

T 87 - K 31

- Barter ügylet

T 454 - K 31

Egyéb követelések fajtái

- Munkavállalókkal szemben
- Költségvetéssel szemben
- Adóssal szemben (kölcsönadott pénz rövid lejáratra)
- Egyéb

Az egyéb követelések főkönyvi elszámolása

Előlegek munkavállalóknak

T 361 - K 38

Előleg visszafizetése

T 38 - K 361

Költségvetési - kiutalási igény

T 362 - K 9

Költségvetési-kiutalási igény teljesítése

T 38 - K 363

Kölcsön folyósítása

T 364 - K 38

Kölcsön törlesztése

T 38 - K 364

Pénzeszközök helye a mérlegben

B/IV. Pénzeszközök

1. Pénztár, csekkek
2. Bankbetétek

Pénzeszközök értékelése

- + Nyilvántartásba vett (bekerülési) érték
 - Évközi csökkenés
-
- = *Könyv szerinti érték év végén (az értékelés előtt)*
 - ± Leltárkülönbsétek
 - Behajthatatlan pénzeszközök
 - Értékvesztések
 - + Értékvesztések visszairása
 - ± Devizás pénzeszközök árfolyam különbsége
-
- = Mérlegérték

A pénzeszközök csoportosítása

- **Betétszámlák**
- **Pénztár (készpénz)**
- **Csekkek**

Betétszámlák (bankszámlák)

A betétszámlán történő **elhelyezés célja** lehet:

- folyófinanszírozás
- kamatjövedelem elérése
- speciális cél (elkülönítés)
- vegyes (kombinált) megoldás

Fő betétszámla **típusok**:

- elszámolási betétszámla
- kamatozó betétszámlák
- elkülönített betétszámlák
- devizabetét számlák

Pénztár

Forintpénztár (házi pénztár)

- működési rendjét, pénzszükségletét a vállalkozás határozza meg
- a vállalkozók egymás közötti elszámolások rendezésére is használhatják

Valutapénztár

- külföldi kirendeltségen vagy belföldön
- pénznemenként külön-külön kell vezetni
- működési rendjét a vállalkozás alakítja ki, az érvényes devizahatósági előírások szerint

Csekkek

- speciális készpénzkímélő fizetési eszköz
- a kibocsátó felszólítást ad a pénzintézetének, hogy a kedvezményezettnek vagy a bemutatónak adott összeget fizessen ki
- fajtánként és devizanemenként elkülönítve kell nyilvántartani

Technikai számlák - átvezetési számlák

- Bankszámlák és a pénztár közötti átvezetésekhez
- Bankszámlák egymás közötti átvezetéséhez

Devizás tételek értékelése I.

Ezek lehetnek:

- valutapénztár
- devizabetét
- devizára szóló követelések
- devizában teljesítendő kötelezettségek
- devizáért vásárolt értékpapírok

Devizás tételek értékelése II.

Forintra történő átszámítás történhet a teljesítés napjára vonatkozó:

- a választott hitelintézet által meghirdetett **deviza vételi és deviza eladási árfolyam átlagán**, vagy
- az MNB által közzétett hivatalos **devizaárfolyamon**, vagy
- a választott hitelintézet által meghirdetett **devizavételi árfolyamon***, vagy
- a választott hitelintézet által meghirdetett **devizaeladási árfolyamon***

Ft-ért vásárolt valutát, devizát a fizetett összegben kell állományba venni.

(Az alkalmazott – választott – módszert a **számviteli politikában** rögzíteni kell.)